

## Skjønnsmidler til barnehager, kap. 231 post 65

Retningslinjer for tilskudd fra kap. 231 Barnehager, post 65 Skjønnsmidler til barnehager. Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 1. januar 2007 i henhold til § 8 i Reglement for økonomistyring i staten og kapittel 6 i Bestemmelser om statlig økonomistyring. Retningslinjene trer i kraft fra samme dato.

### DEL I - TILSKUDDSORDNINGENS INNRETNING

#### 1. MÅL FOR ORDNINGEN

##### 1.1 Målformulering

Skjønnsmidlene skal bidra til å nå målene om full barnehagedekning, lavere foreldrebetaling og god kvalitet i barnehagene. Skjønnsmidlene skal kompensere for kommunenes merutgifter knyttet til innføring av maksimalpris, kommunal plikt til økonomisk likeverdig behandling av offentlige og private barnehager og drift av nye barnehageplasser opprettet etter 2003.

##### 1.2 Tilskuddsmottaker

Alle landets kommuner.

##### 1.3 Målgruppe

Barn under opplæringspliktig alder og deres foresatte.

#### 2. KRITERIER FOR MÅLOPPNÅELSE

Kriterium 1: Barnehageeierne skal overholde maksimalgrensen for foreldrebetalingen.

Opplysninger som må innhentes for å belyse måloppnåelsen iht. kriterium 1:

- Tall for gjennomsnittlig foreldrebetaling fra foreldrebetalingsundersøkelsen til SSB.

Kriterium 2: At kommunene overholder forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd.

Opplysninger som må innhentes for å belyse måloppnåelsen iht. kriterium 2:

- Oversikt over antall klagesaker etter barnehageloven med forskrifter hos fylkesmennene.

Kriterium 3: Vekst i antall barnehageplasser.

Opplysninger som skal innhentes for å belyse måloppnåelsen iht. kriterium 3:

- Oversikt over antall plasser i den enkelte barnehage i inneværende år og foregående år.

### **3. TILDELINGSKRITERIER, HERUNDER BEREGNINGSREGLER**

#### **3.1 Vilkår for tilskudd**

Skjønnsmidler skal brukes til drift av barnehager. Det forutsettes at den enkelte kommune opprettholder egenfinansieringen på samme nominelle nivå som i 2003.

#### **3.2 Tildelingskriterier**

Skjønnsmidlene er en kompensasjonsordning overfor kommunene og tildelingskriteriene er avhengig av hvilke forhold det skal kompenseres for. Dette må sees i sammenheng med Stortingets årlige budsjettvedtak.

Hovedprinsippet i skjønnsmiddeltildelingen er at alle tidligere års tildelinger videreføres det påfølgende år, gitt helårseffekt og justert for pris- og kostnadsvekst. For tildelinger foretatt i 2004, 2005 og 2006 vises det til rundskriv Q-06/2004, Q-06/2005 og F-11/06 vedrørende skjønnsmidler til drift av barnehager.

Når det gjelder tildeling av skjønnsmidler for aktivitetsvekst for inneværende år gjøres beregningen basert på en egen rapportering fra kommunene per 20.09 hvert år. I denne rapporteringen fremkommer blant annet følgende opplysninger:

- Antall barn i barnehage per 20.09 fordelt på eierform, alder og oppholdstid
- Forventet utbygging av heldagsplasser for resten av året (f.o.m. 20.09 t.o.m. 31.12) fordelt på eierform og alder

Rapporteringen sammenlignes med de opplysninger som er gitt i *Årsmelding for barnehager per 15.12 200x* foregående år. Sammenligningen viser tilvekst av nye plasser i den enkelte kommune og danner grunnlag for tildeling av tilskudd etter gitte satser, jf pkt 3.3.

#### **3.3 Beregningsregler**

Beregningsreglene for tildeling av skjønnsmidler vil avhenge av hvilke forhold det skal kompenseres for, jf avsnitt 3.2. Skjønnsmidler er en rammestyrte bevilgning og beregningsreglene er avhengige av Stortingets årlige budsjettvedtak.

Når det gjelder tildeling av skjønnsmidler for aktivitetsvekst for inneværende år beregner departementet, ut i fra opplysningene fra årsmeldingsskjemaene og rapporteringen per 20.09, netto økning i antall heldagsplasser for den enkelte kommune, fordelt på eierform (kommunale barnehager, ikke-kommunale barnehager og private familiebarnehager) og alder (0-2 år, 3 år og 4-6 år). De enkelte grupperingene multipliseres med satser beregnet av Kunnskapsdepartementet.

### **4. OPPFØLGING OG KONTROLL**

Fylkesmannen skal kontrollere opplysninger som danner grunnlag for tildeling av skjønnsmidler, jf punkt 3.2.

Det skal kontrolleres at regelen om maksimalpris overholdes. Kontrollen foretas ved hjelp av den årlige foreldrebetalingundersøkelsen fra SSB.

Kunnskapsdepartementet skal føre kontroll med utviklingen i antall klagesaker hos fylkesmennene vedrørende barnehageloven med forskrifter.

Forutsetningene for tildeling av skjønnsmidlene er at kommunene opprettholder egenfinansieringen og at midlene nyttes til drift av barnehager. Det skal kontrolleres at vilkårene for tildelingen er oppfylt ved hjelp av regnskapstall fra KOSTRA.

## **5. EVALUERING**

Rutiner, frister og retningslinjer knyttet til evaluering av tilskuddsordninger er gitt i *Retningslinjer for oppfølging og evaluering av tilskudds- og stønadsordninger*, fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 19. november 1999.

Departementet, ved den ansvarlige fagavdelingen, skal iverksette og sørge for gjennomføring av evalueringer. Evalueringer skal gi informasjon om tilskuddsordningen er effektiv i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet for denne tilskuddsordning.

## **DEL II – FORVALTNING OG SAKSBEHANDLING AV ORDNINGEN**

### **6. FORVALTNINGEN AV TILSKUDDSORDNINGEN**

Ansvar for forvaltningen av tilskuddsordningen er delt mellom Kunnskapsdepartementet og fylkesmannen.

Kunnskapsdepartementets oppgaver er å

- kunngjøre ordningen i årlige rundskriv og sende informasjonsbrev til kommunene i forbindelse med hver tildeling.
- innhente nødvendige opplysninger fra kommunene 20.09 via fylkesmennenes saksbehandlingssystem.
- foreta beregning av skjønnsmidler til den enkelte kommune.
- tildele skjønnsmidler til fylkesmannen.
- i samarbeid med fylkesmannen foreta kontroll av om kommunens egenfinansiering er opprettholdt og om midlene er brukt til drift av barnehager.
- foreta kontroll av om maksimalprisen overholdes.
- føre kontroll med utviklingen i antall klagesaker hos fylkesmennene vedrørende barnehageloven med forskrifter.

Fylkesmannens oppgaver er å

- foreta kontroll av opplysningene som danner grunnlag for tildeling av skjønnsmidler
- utbetale skjønnsmidler til den enkelte kommune
- i samarbeid med departementet foreta kontroll av om kommunens egenfinansiering er opprettholdt og om midlene er brukt til drift av barnehager
- rapportere årlig til departementet om gjennomført tilskuddskontroll innen 28. februar

## **7. KUNNGJØRING AV ORDNINGEN**

Kunnskapsdepartementet skal hvert år sende ut rundskriv med retningslinjer for tilskuddet.

## **8. SAKSGANG**

### **8.1 Søknad om tilskudd**

Tilskuddet utbetales uten forutgående søknad.

### **8.2 Tilskuddsbrev**

Tilskuddsbrev skal sendes den enkelte kommune, og skal inneholde opplysninger om

- formål med tilskuddsordningen
- tilskuddsbeløp
- angivelse av utbetalingstidspunkt og utbetalingsmåte
- varsel om tilskuddsforvalters og Riksrevisjonens adgang til å kontrollere grunnlaget for tilskuddet og at midlene benyttes etter forutsetningene, jf. Stortingets bevilgningsreglement § 10 annet ledd og Lov om Riksrevisjonen § 12 tredje ledd
- mulige reaksjonsformer dersom kommunene ikke benytter midlene til riktig formål eller ikke oppfyller kravene til rapportering

### **8.3 Bortfall av tilskudd, tilbakebetalingskrav**

Fordeelingen av skjønnsmidler kan være påvirket av eventuelle feil eller mangler i de grunnlagsdata som beregningen baserer seg på. Det er imidlertid kommunenes og den enkelte ikke-kommunale barnehages ansvar å sørge for at den rapporteringen som skal legges til grunn for beregning av skjønnsmidler er korrekt. Åpenbare feil i grunnlagsmaterialet som har vesentlig betydning for utmålingen av tilskuddet vil bli søkt rettet opp før skjønnsmidlene fordeles. Departementet legger ikke opp til ytterligere justeringer.

Dersom det ved kontroll av midlene stadfestes at tilskuddsmottaker ikke har nyttet midlene etter forutsetningene, kan det stilles krav om tilbakebetaling.

### **8.4 Klageregler**

Kommunene har ikke klageadgang. Skjønnsmidlene er en kompensasjonsordning hvor midlene utbetales uten forutgående søknad.

## **9. UTBETALING AV TILSKUDD**

Fylkesmannen utbetaler tilskudd til hver enkelt kommune. Utbetalingen skal skje i samsvar med fylkesmannens instruks for økonomiforvaltning.

## **10. RAPPORTER FRA TILSKUDDSMOTTAKER OG TILSKUDDSFORVALTER**

Alle barnehager skal fylle ut KOSTRA-skjema 16 *Årsmelding for barnehager*. Kommunene skal innhente årsmeldingsskjema fra barnehagene og videresende disse til fylkesmannen.

Frist for innsending er 15. januar.

Fylkesmannen skal rapportere antall klagesaker etter barnehageloven med forskrifter elektronisk via FM-nett.

Alle kommuner skal rapportere om antall barn i barnehage og forventet utbygging resten av året per 20.09.

Fylkesmannen skal rapportere årlig om gjennomført tilskuddskontroll innen 28. februar.

## **11. KONTROLLRUTINER**

Fylkesmannen skal foreta en rimelighetskontroll av opplysninger rapportert av kommunen om totalt antall barn i barnehage fordelt på eier og oppholdstid, og kommunenes innrapportering av forventet utbygging resten av året.

Kunnskapsdepartementet skal kontrollere at regelen om maksimalpris overholdes. Kontrollen foretas ved hjelp av den årlige foreldrebetalingundersøkelsen fra SSB.

Kunnskapsdepartementet skal årlig føre kontroll med utviklingen i antall klagesaker hos fylkesmennene vedrørende barnehageloven med forskrifter.

Fylkesmannen eller departementet skal etter regnskapsavleggelsen for det aktuelle år føre kontroll med at vilkårene for tilskuddet blir overholdt. Det skal gjennomføres kontroll i et utvalg av kommuner ved hjelp av regnskapstall fra KOSTRA med hvorvidt skjønnsmidlene er benyttet til barnehagedrift og om kommunen har videreført nivået på netto driftsutgifter til barnehageformål.

Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres tilfredsstillende. Fylkesmannen skal rapportere til departementet om gjennomførte kontroller og resultatene av disse i henhold til *Kunnskapsdepartementets rutine for tilskuddskontroll.*